

דף יב.

עין משפט א.

ח"מ סימן פז סעיף כב

כב כה. אין כותבין פרוזבול אלא ב על הקרקע שיש ללוה, ואפי' קרקע ג כל שהוא, ואפי' עציץ נקוב מונח ע"ג יתדות באויר, ואפי' שאין מקום היתדות של הלוה מהני.

ואפי' אין ללוה כלל קרקע ד ויש למי שחייב לו, או לערב או למי שחייב לערב, כותבין.

כב כו. אפי' שאין קרקע לא ללוה ולא לערב, ויש קרקע למלוה או למי שחייב למלוה, הרי ה מזכהו לאותו קרקע ללוה אפי' ע"י אחר, ואפי' שלא בפניו, וכותבין עליו פרוזבול.

* ואם הלוה לפנינו וצועק ואומר שאינו רוצה לזכות בקרקע של אחרים, אין מזכין לו בעל כורחו

עין משפט ב.

ח"מ סימן רב סעיף א

א. המקנה קרקע ומטלטלין ביחד כיון שקנה הקרקע באחד מדרכי הקניה נקנו המטלטלין עמהם ז, בין שהיו שניהם במכר או במתנה או אחד במכר ואחד במתנה.

ב. ממשנה ו' פ' י' משביעית, ופי' הר"ש שם הטעם משום דאז נחשב השטר כגבוי ביד ביי"ד ולא קרינן ביה לא יגוש. ועיין בפעמוני זהב סעיף כ"ב מה שהסתפק.

ג. וכתבו התוס' כגיטין שם בשם הרשב"ם משום שהוא שוה כל החוב, דאין אונאה לקרקעות ורש"י פי' בענין אחר.

ד. ברייתא דהלל שם בגיטין ל"ז ע"א.

ה. כ"כ הטור והרא"ש והר"ן בגיטין, והטעם דקולא הקילו בפרוזבול אע"פ שהוא חוב לו יכול לזכותו.

ו. כ"כ הר"ן בפ' השולח מבתרא קל"ח ע"א ורשב"ם שם ד"ה כאן בצוות.

ז. קידושין כ"ו ע"א, ורמב"ם פ"ג ממכירה הלכה ח'. ונלמד מהכתוב בדברי הימים ב'. (כ"א-ג) "ויתן להם אביהם מתנות רבות... עם ערי מצורות".

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 05841504777 email: minchat.aaa@gmail.com

הגה: וי"א דאפי' הקרקע בשכירות^ה והמטלטלין במתנה נקנים.

עין משפט ג.

הו"מ סימן רב סעיף ט

ט. המקנה עבדים ומטלטלין כאחד, משך המטלטלין לא קנה העבדים^ט. החזיק בעבדים לא קנה המטלטלין^ז, אלא א"כ היו המטלטלין על גביו של העבד^כ והיה כפות^ל. וי"א שצריך גם שיהיה ישן^מ.

עין משפט ד.

הו"מ סימן רב סעיף ח

ח. המקנה עבדים וקרקעות כאחד, החזיק בעבדים לא קנה הקרקעות^נ, ואם החזיק בקרקע אם היו העבדים בתוכה^ס קנה ואם לאו לא קנה, אפי' אמר לו קנה אותם על גבי קרקע.

עין משפט ה.

הו"מ סימן רב סעיף א

עיין לעיל עין משפט ב

ה. הרא"ש ב"מ פ"ה סי' ע"ב. והש"ך בס"ק ב' תמה, שהרי דין קרקע בשכירות מפורש בב"מ י"א ע"ב ואדרבה קרקע במכר נלמד מקרקע בשכירות. ורק בקרקע בשאלה ומטלטלין במתנה בזה יש שתי דעות הביאם הב"י וגם זה תמוה מדוע יגרע שאלה משכירות.

ט. רמב"ם פ"ג ממכירה הלכה י"ב. מבב"ק י"ב ע"א.

י. דבעינן דומיא דערי מצורות שהוא קרקע דלא נידי. סמ"ע ס"ק י"ז.

כ. שאז קנה אגבו מתורת חצר. סמ"ע ס"ק י"ח.

ל. שלא יהיה חצר מהלכת דלא קנה אפי' בעומד ויושב. סמ"ע ס"ק י"ט.

מ. תוס' בב"ק י"ב ע"א ד"ה והלכתא והרא"ש שם. שאז משומר לדעת האדון, משא"כ כשהוא ער שמשומר לדעת עצמו. סמ"ע ס"ק כ'. ובביאורים הוסיף דבעינן גם שהקונה עומד בצידו, וצ"ע על הרמ"א בסי' ר' בסעיף א' שכתב דבעינן עומד בתוכה ועיין שם בביאורים ס"ק ג' מש"כ על דברי הרמ"א.

נ. אוקימתא בגמ' בב"ק י"ב ע"א, ורמב"ם פ"ג ממכירה הלכה י"א. דקימ"ל כרב נחמן דעבדא כמטלטלי דמי חוץ מבמילי דאורייתא דמודה ר"נ דקרקעי. וקנין אגב הוא מדרבנן ע"כ העבדים לענין זה כמטלטלי. סמ"ע ס"ק י"ד.

ס. דאם העבדים בתוכה אפי' לא אמר אגב, והוא שנתן דמי כולם, ומטעם חזקה דבמילי דאורייתא עבדים כמקרקעי דמי, וחזקה היא מדאורייתא. והגם שקימ"ל בסי' קצ"ב סעיף י"ב דבעשר שדות אפי' בעשר מדינות קנה כשנתן דמי כולם, מ"מ שאני עבדים כיון שניידי הצריכו עומדים בתוכה דוקא. סמ"ע ס"ק ט"ו.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט ו.ז.ז.

ח"מ סימן רב סעיף ט
עיינ לעיל עין משפט ג

עין משפט ט.

ח"מ סימן רב סעיף ח
עיינ לעיל עין משפט ד

עין משפט י.

ח"מ סימן קצב סעיף יב

יב יג. המוכר לחבירו עשר שדות בעשר מדינות כיון שהחזיק באחת מהם קנה כולם. ואפי' שאין תשמיש של זו כתשמיש של זו ^ע והוא שנתן דמי כולם אבל בלא נתן דמי כולם קנה רק כנגד מעותיו ע"כ אם היו במתנה קנה כולם.

הגה: ויש חולקים במתנה ^פ שאפי' בתשמישן אחד קנה רק במה שהחזיק.

דף יב:

עין משפט א.

ח"מ סימן רב סעיף ב

ב ב. המטלטלין נקנים יחד עם הקרקע והוא שצבורים באותה קרקע ^ז, אבל אם היו במקום אחר צריך שיאמר לו קנה מטלטלין אגב קרקע ואז אפי' המטלטלין היו במדינה אחרת.

וי"א דאפי' צבורים ^ח באותה קרקע צריך שיאמר לו קנה "אגב" אבל

^ע. כגון בשדה שמוביר אותה שנה ואינה עומדת להרישה אין מועיל בה חפירה בשנה שמובירה. נתיבות ס"ק ט"ז בחידושים.

^פ. רמב"ם שם הלכה י"ט-כ'. ופירוש הדבר שאפי' במקום שנהגו לכתוב שטר שהמעות לא קונות, זה דוקא בקנין כסף אבל בקנין חזקה כיון שעשה מעשה בגוף הקרקע קנה אותה שדה אפי' עדיין לא נכתב השטר, אבל האחרים לא קנה אפי' הם סמוכות לה. אבל כשבא לקנות כמה שדות ונתן כל הדמים קנה את כולם בחזקת אחת מהם גם בלי שטר אפי' במקום שכותבים שטר כיון שעשה חזקה בגוף הקרקע. סמ"ע ס"ק י"ט.

ושיעור שדה אחת הוא כדי שילך הצמד בשעת החרישה ויחזור כמבואר בסי' ער"ה סעיף ג'.
^צ. רמב"ם פ"ג ממכירה הלכה ט'. דכיון שמונחים על הקרקע הוי כאילו הם מגוף הקרקע, וא"צ שיאמר ללוקח שיקנם אגב קרקע. סמ"ע ס"ק ג'.

^ק. הראב"ד והרא"ש, ודוקא בקרקע שאינו משומר דאם משומר קונה אותם מדין חצר. סמ"ע ס"ק ד'. והש"ך בס"ק ג' כתב דאין חצר קונה אלא כשהוא כבר חצירו מלפני כן, אבל

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאהרן שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 05841504777 email: minchat.aaa@gmail.com

”עם” לא מהני ר, ויש חולקין.

עין משפט ד. יו”ד סימן שו פעיף ו

ו. הבכור בזמן הזה מוכר אותו הכהן אפי' לישראל תם חי, או בעל מום חי או שחוט ש. הכהן מקדש בו את האשה ת שהוא כשאר ממונו, אבל אינו נמכר במקולין ואינו נשקל בליטרא, ומ”מ מותר לשקול בו מנה כנגד מנה או כנגד כלי, וכל זה בבשרו אבל חלבו ודמו וגידו וקרניו נמכרים במקולין ונשקלין. שמנו של גיד דינו כבשר, כיון שהוא מותר מן התורה.

יו”ד סימן שז פעיף ג

ג. צריך הכהן לשהותו ולגדלו לעולם עד שיפול בו מום א, ויכול למוכרו אפי' לישראל ב אפי' שהוא תמים, והלוקחו ינהג בו קדושת בכור, והוא שהלוקח קנה אותו לצורכו, אבל לעשות בו סחורה ג כדי למוכרו ולהרויח בו אסור. ואם קנאו לצורכו ולא הוצרך לו, יכול למוכרו.

עין משפט הו. יו”ד סימן שז פעיף ו

עיין לעיל עין משפט ד

כשחצירו ומתנתו באים כאחד לא קונה לו בתורת חצר. ובביאורים ס”ק א' תמה על הש”ך דאפי' באים כאחד קונה מטעם חצר, רק שכאן מיירי שאמר לו לך חזק וקני, שאז אם אמר אגב מהני חזקה גם במטלטלין ואפי' החזיק שלא בפניו, אבל כשלא אמר ”אגב” לא מהני אמירתו שיקנה המטלטלין בתורת חצר עד שיאמר לו לך משוך וקנה.

ר. והטעם שהלשון ”עם” משמע על שניהם בשוה חוזר קנין זה, וזה לא מהני משא”כ לשון ”אגב” סמ”ע ס”ק ה'.

ש. ממשנה ב' פ”א דמעשר שני, וכדמפרש רב נחמן בתמורה דף ז' ע”ב.

ת. היינו אחר השחיטה, כ”כ הב”ש באבן העזר סי' כ”ח ס”ק ס'. פ”ת אות ד', ושם ספק מקודשת.

א. ממשמעות הגמ' בבכורות ל”ה ע”א.

ב. לא מבעיא לכהן אלא גם לישראל מותר למוכרו, אבל לא לעכו”ם. ש”ך ס”ק ב'.

ג. עיין בסי' קי”ז איזה דברים אסור לעשות בהם סחורה.